

Sygn. akt II Cz 584/14

POSTANOWIENIE

K., dnia 20 października 2014 r.

Sąd Okręgowy w Kaliszu, II Wydział Cywilny Odwoławczy

w składzie następującym:

Przewodniczący: SSO Henryk Haak

Sędziowie: SSO Marian Raszewski – spr.

SSO Paweł Szwedowski

po rozpoznaniu w dniu 20 października 2014 r. w Kaliszu

na posiedzeniu niejawnym

sprawy z wniosku G. M.

z udziałem W. F., Z. K. i J. F.

o dział spadku po M. F. (1) i M. F. (2)

w przedmiocie zażalenia uczestniczki postępowania Z. K.

na postanowienie Sądu Rejonowego w Ostrowie Wielkopolskim

z dnia 3 marca 2014 r., I Ns 687/05

p o s t a n a w i a :

oddalić zażalenie.

UZASADNIENIE

Postanowieniem z dnia 3 marca 2014 r. Sąd Rejonowy w Ostrowie Wielkopolskim oddalił wniosek uczestniczki postępowania Z. K. o przywrócenie terminu do złożenia wniosku o sporządzenie i doręczenie uzasadnienia postanowienia Sądu Rejonowego w Ostrowie Wielkopolskim z dnia 5 grudnia 2013 r. sygn. akt I Ns 687/05 (pkt 1), odrzucił wniosek uczestniczki postępowania Z. K. o sporządzenie uzasadnienia postanowienia Sądu Rejonowego w Ostrowie Wielkopolskim z dnia 5 grudnia 2013 r. sygn. akt I Ns 687/05 (pkt 2) oraz oddalił wniosek uczestniczki postępowania Z. K. o wstrzymanie nadania klauzuli wykonalności oraz wykonania postanowienia Sądu Rejonowego w Ostrowie Wielkopolskim z dnia 5 grudnia 2013 r. sygn. akt I Ns 687/05 (pkt 3).

Uzasadniając rozstrzygnięcie Sąd Rejonowy wskazał, że w dniu 4 grudnia 2013 r. uczestniczka postępowania Z. K. wniosła o odroczenie rozprawy wyznaczonej na dzień 5 grudnia 2013 r., powołując się na okoliczność, iż na ten sam dzień została wyznaczona rozprawa w innej sprawie sądowej z jej udziałem, a także uroczystość pogrzebowa. Nadto wnioskodawczyni wskazała, że wniosek o odroczenie rozprawy jest uzasadniony także faktem, iż o terminie rozprawy nie został zawiadomiony jej pełnomocnik procesowy. Z uwagi na brak uprawdopodobnienia okoliczności wskazanych we wniosku, wniosek o odroczenie rozprawy został oddalony, a po jej zakończeniu zapadło postanowienie orzekające co do istoty sprawy, kończące postępowanie w sprawie.

Sąd Rejonowy uznał, że nie ma podstaw do przywrócenia uczestniczce postępowania Z. K. tygodniowego terminu do uzasadnienia przedmiotowego postanowienia, o którym mowa w art. 357 § 1 k.p.c. w zw. z art. 517 k.p.c., z uwagi na fakt, iż wnioskodawczyni nie wykazała, że niezłożenie przez nią wniosku o uzasadnienie orzeczenia w tygodniowym terminie od dnia jego wydania, tj. do dnia 12 grudnia 2013 r., nastąpiło bez jej winy. Sąd wskazał, iż uczestniczka postępowania została prawidłowo zawiadomiona o terminie rozprawy, miała zatem świadomość, iż rozprawa odbywała się w tym terminie bez jej udziału. Jednocześnie, wbrew twierdzeniom wnioskodawczyni, odroczenia rozprawy nie uzasadniał brak zawiadomienia o jej terminie pełnomocnika procesowego uczestniczki, albowiem prawomocnym postanowieniem z dnia 8 lipca 2013 r. Sąd Rejonowy w Ostrowie Wielkopolskim cofnął ustanowienie dla niej pełnomocnika z urzędu i od tej pory uczestniczka działała w postępowaniu samodzielnie. W tym stanie rzeczy Sąd I instancji zważył, że uczestniczka postępowania winna wykazać się elementarną zapobiegliwością i niezwłocznie zasięgnąć w sekretariacie informacji o treści wydanych podczas tej rozprawy orzeczeń. Gdyby to zrobiła, miałaby świadomość, że Sąd wydał wówczas postanowienie o dziale spadku i że z dniem 12 grudnia 2013 r. upływa jej termin do wnioskowania o sporządzenie uzasadnienia tego orzeczenia. Zaniechała jednak tego i pomimo, że nie otrzymała z Sądu żadnej informacji świadczącej o tym, iż w dniu 5 grudnia 2013 r. rozprawa się nie odbyła, beczynnie oczekiwała na uzyskanie informacji o jej przebiegu od osób trzecich, co przemawia za brakiem podstaw do uznania braku winy uczestniczki w uchybieniu terminu do złożenia wniosku o uzasadnienie orzeczenia, co z kolei implikowało Sąd do jego oddalenia i - w następstwie - odrzucenia wniosku o sporządzenia uzasadnienia przedmiotowego postanowienia, jako wniesionego z przekroczeniem ustawowego terminu, na podstawie art. 328 § 1 k.p.c. w zw. z art. 13 § 2 k.p.c. oraz oddalenia wniosku o wstrzymanie nadania klauzuli wykonalności oraz wykonania postanowienia z dnia 5 grudnia 2013 r.

Od powyższego postanowienia uczestniczka postępowania Z. K. wniosła zażalenie zaskarżając je w całości oraz wnosząc o jego uchylenie.

Skarżąca podniosła argumenty tożsame z tymi, które wskazała we wniosku o odroczenie rozprawy w dniu 5 grudnia 2013 r. oraz we wniosku o przywrócenie terminu do złożenia wniosku o uzasadnienie orzeczenia, podnosząc, iż cofnięcie ustanowienia dla niej pełnomocnika z urzędu było bezzasadne, z uwagi na fakt, iż - wbrew argumentacji Sądu - nigdy nie zrezygnowała z usług tego pełnomocnika, o czym oświadczyła podczas rozprawy w dniu 12 marca 2013 r. Nadto wydanie postanowienia w dniu 5 grudnia 2013 r. nastąpiło z proceduralnym uchybieniem wobec braku prawomocnego rozpoznania wniosku o wyłączenie sędziego. Do zażalenia skarżąca dołączyła pismo Sądu Apelacyjnego w Łodzi, adresowane do jej pełnomocnika, zawiadamiające o wyznaczeniu na dzień 5 grudnia 2013 r. terminu rozprawy apelacyjnej w sprawie z powództwa Z. K. przeciwko W. K..

Sąd Okręgowy zważył, co następuje:

Zażalenie nie zasługuje na uwzględnienie.

Należy uznać za słuszne stanowisko Sądu Rejonowego, że w niniejszej sprawie uczestniczka postępowania Z. K. nie uprawdopodobniła, że nie złożyła wniosku o sporządzenie uzasadnienia postanowienia z dnia 5 grudnia 2013 r. bez swojej winy, które to uprawdopodobnienie - w myśl art. 168 § 1 k.p.c. w zw. z art. 169 § 2 k.p.c. - stanowiło niezbędną przesłankę do przywrócenia pozwanej terminu do wniesienia przedmiotowego wniosku.

Rację ma Sąd I instancji, iż fakt, że uczestniczka postępowania została prawidłowo zawiadomiona o terminie rozprawy, nakładał na nią obowiązek dowiedzenia się o przebiegu tej rozprawy, pomimo złożenia wniosku o jej odroczenie. Samo złożenie wniosku nie powoduje bowiem obligatoryjnego odroczenia rozprawy, co winno skutkować świadomością wnioskodawczyni, że wniosek o odroczenie rozprawy może zostać oddalony, pomimo subiektywnego przekonania o zasadności argumentów przemawiających za jego uwzględnieniem. Mając tę świadomość uczestniczka postępowania winna dochować należytej staranności w dbaniu o swoje interesy i jak najszybciej poczynić starania w kierunku dowiedzenia się, czy złożony przez nią wniosek został uwzględniony, czy też nastąpiło jego oddalenie i rozprawa została przeprowadzona, a także, jaki był jej wynik. Obowiązku tego nie uchyła przekonanie wnioskodawcy, że brak odroczenia rozprawy stanowi naruszenie przepisów postępowania. Tymczasem uczestniczka postępowania zaniechała

tego obowiązku, a przy tym w żaden sposób nie wykazała, by w okresie tygodnia od dnia ogłoszenia postanowienia, tj. do dnia 12 grudnia 2013 r. istniały istotne przeszkody uniemożliwiające jej wcześniejsze dokonanie tej czynności, tj. wniesienia wniosku o sporządzenie uzasadnienia orzeczenia.

W konsekwencji należy uznać, że Sąd I instancji zasadnie odmówił uczestniczce postępowania – na podstawie powołanych wyżej przepisów - przywrócenia terminu do wniesienia wniosku o uzasadnienie postanowienia z dnia 5 grudnia 2013 r. i - w wyniku tego, na podstawie art. 338 k.p.c. w zw. z art. 13 § 2 k.p.c. – odrzucił wniosek w tym przedmiocie.

Podnoszone przez skarżącą zarzuty odnoszące się do braku zasadności odroczenia rozprawy w dniu 5 grudnia 2013 r., jak również wydania na tej rozprawie kończącego sprawę orzeczenia – niezależnie od ich ewentualnej trafności – nie mogły odnieść skutku wobec braku ich wpływu na ocenę zawinienia uczestniczki postępowania w niepozyskaniu informacji, czy wniosek o odroczenie rozprawy został uwzględniony. Należy bowiem zauważyć, iż pomimo kwestionowania przez uczestniczkę postępowania zasadności cofnięcia ustanowienia dla niej pełnomocnika, uczestniczka miała świadomość, że o terminie rozprawy nie został zawiadomiony jej wcześniejszy pełnomocnik, a zatem winna liczyć się z tym, że został on zwolniony od wykonywania funkcji, o co wnioskował na rozprawie w dniu 12 marca 2013 r., na której uczestniczka była obecna, a o czym uczestniczka została zawiadomiona pismem, którego nie odebrała, pomimo awizo (k. 393). Skoro przy tym uczestniczka nie otrzymała od Sądu informacji, że złożony przez nią na rozprawie w dniu 12 marca 2013 r. wniosek o ustanowienie nowego pełnomocnika nie został uwzględniony, nie miała podstaw przypuszczać, że jest reprezentowana przez pełnomocnika, a zatem zwolniona z obowiązku bezpośredniego dbania o swoje prawne interesy. Co się natomiast tyczy kwestii wydania na rozprawie w dniu 5 grudnia 2013 r. orzeczenia, pomimo wniosku o wyłączenie Sędziego, należy zauważyć, że przed wydaniem orzeczenia wniosek ten został rozpatrzony i oddalony. Okoliczność, że przedmiotowe oddalenie nie uzyskało do dnia wydania orzeczenia waloru prawomocności w żaden sposób nie wpływa na zwolnienie uczestniczki z dbałości o dowiedzenie się co do wyniku wniosku o odroczenie rozprawy, zwłaszcza że we wniosku o odroczenie wnioskodawczyni nie powoływała się na tę okoliczność, a tym samym na ocenę zawinienia skarżącej w niedochowaniu terminu do wniesienia wniosku o uzasadnienie tego orzeczenia. Tego rodzaju zarzuty mogą co najwyżej stanowić podstawę zaskarżenia postanowienia z dnia 5 grudnia 2013 r., o ile wskazywane uchybienia proceduralne miały istotny wpływ na wynik sprawy. Podobnie jak niezasadność oddalenia wniosku o odroczenie terminu, pomimo wyznaczenia terminu innej rozprawy w postępowaniu toczącym się z udziałem skarżącej. Ubocznie zatem należy jedynie wskazać, że w tamtym postępowaniu, w przeciwieństwie do niniejszego postępowania, skarżąca była reprezentowana przez fachowego pełnomocnika, a zawiadomienie (nie wezwanie) dotyczyło rozprawy apelacyjnej. Co jednak najistotniejsze, pomimo składanej przez skarżącą we wniosku o odroczenie rozprawy deklaracji uczestnictwa w innej rozprawie, uczestniczka postępowania nie wzięła w niej udziału, co wynika z informacji pozyskanej przez Sąd I instancji w dniu 3 kwietnia 2014 r. (k. 792), a zatem nie stanowiło to przeszkody w stawieniu się na rozprawie w Sądzie Rejonowym w Ostrowie W..

Mając na uwadze powyższe, należało - na podstawie art. 385 k.p.c. w zw. z art. 397 § 2 k.p.c. i art. 13 § 2 k.p.c. - orzec jak w sentencji.